

SALTSJÖBADENS

FÖRSAMLINGSBLAD

SALTÄREN

Nr 7/8 • 2010

Allhelgona i Saltsjöbaden

Ted Harris En okonventionell präst

Brahms Requiem Vacker musik i höstmörkret

Alla har synpunkter Tankar om kyrkan i tiden

Alla har synpunkter...

Häromkvällen var jag i stan på en trevlig middag och fick helt oväntat en fråga: *Har du blivit religiös, du som jobbar med kyrkan i Saltis?* Jag har alltid haft en tro och känt en stor trygghet i det kristna budskapet, svarar jag. Plötsligt blir alla väldigt nyfikna. *Tror du på Jesus?* Så tar diskussionen fart. Uppfattningarna runt bordet är många. Alla har synpunkter: Om präster, homoäktenskap, om vad kyrkan inte ska göra och om vad kyrkan verkligen borde

göra. *Ni som ju har så mycket pengar och tillgångar.* Fel, säger jag. Jag berättar om vad vi gör i Saltsjöba-

den med satsning ungdomsverksamhet, gratis konfirmationsläger, diakonikretsen, bra gudstjänst-, musik- och körverksamhet och underhåll av alla byggnader, tillsammans med hur församlingens ekonomi ser ut. Hur svårt det är få den att gå ihop. Den kyrkliga Robin Hoodskatten för Saltsjöbaden är drygt fem miljoner kronor som vi måste lämna ifrån oss varje år till Kyrkokansliet i Uppsala.

En av mina gamla kamrater, som lämnat kyrkan för flera år sedan för att han tycker att avgiften var för hög, blir tyst. Han som annars har väldigt många synpunkter. Hans barn är döpta och konfirmerade och han vill (är jag övertygad om) ha en kyrklig begravning. Vårt samtal runt bordet pågår i flera timmar, vinglasen fylls på och till sist är nog alla överens om att kyrkan är väldigt bra att ha. Samtalet ger också en insikt om att Svenska Kyrkan måste vakna. Vi har framför oss en gigantisk utmaning att höras och

fånga människors uppmärksamhet. Att vända den negativa tankespiralen "vi kan inte, vi blir ju färre", som stora delar av Svenska Kyrkan genomsyras av. Säg vilken organisation som blir framgångsrik av att bara tala om sin egen nedgång?

Vi måste inse att kyrkan behöver hänga med i tiden. Våga höras och kommunicera ut det kristna kärleksbudskapet. Våga vara kristen kyrka. Våga tro! Det är skönt att kyrkan finns, trygg

"Säg mig vilken organisation som blir framgångsrik av att bara tala om sin egen nedgång?"

och bra att ha när livet inte blir som jag tänkt mig. Det kanske är just detta

vi måste inse, att vi inte vet när vi behöver stödet från kyrkan. Plötsligt drabbas vi av det oväntade hemska, sorgliga, omvälvande, uppslitande och outhärdliga. Då är kyrkan väldigt bra att ha.

Wilhelm Douglas

Wilhelm Douglas är ordförande i kyrkorådet

Gustav David Casimir Strandberg
Eric Victor Anders Björkholm
Caroline Elisabeth Sophie Hahne
Leonard Oscar Neumann
Lisen Linn Robertsdotter
De Verdier Ahldin
Theodor Per Widell
Alexandra Victoria
Bjarnekull Arctaedius
Charlie Carl Lewis Ström
Emil Erik Martin Appelberg
Axel Ola Nilsson
Erland Odd Ebbe Runeborg
Ebba Britta Rebecca Van Meeteren
Iris Johanna Kullberg
Vendela Tyra Maïa Kjellström
Linnéa Anna Lovisa Kjellström
Isabelle Sophie Greta Nylöf
Karola Lango
Liam Alexander Jonathan Andersson
Anna Julia Sofia Christiansson Molin
Fred Nils Jacob Widell
Viggo Hirsch

Maud Elisabet Moe
Karin Ingegerd Jonsson
Rut Gudrun Lingström
Dagny Margareta Lindblom
Erik Sigvard Forslund
Hans Olof Hellberg
Elise Friis
Greta Lisa Frisk
Ulla-Brita Sylvia Persson
Kjell Åke Olofsson
Karl Axel Einar Jansson
Dagmar Ingegärd Marie-Louise von Bahr

SJÄLARINGNING

Själaringning är ett sätt att hedra den döde. Vi ringer alltid i kyrkklockorna vid samma tid, kl 10.00 på förmiddagen. Kontakta församlingsexpeditionen tel 748 19 00 eller begravningsbyrån för mer information.

BÄNKKYRKA i kyrkan

Nu prövar vi ett nytt grepp i Uppenbarelsekyrkan. På prov har vi tagit bort tre bänkar längst bak i kyrkan och skapat en särskild plats för barnen, en Barnkyrka. Barnen kan där se bilder från Barnens bibel, rita och titta i böcker. Och vi som är äldre måste kunna få känna igen oss, höra prästen och känna det lugn och den ro vi vill ha.

Och mer behöver göras. Rampen för de som har barnvagn, rullstol eller rullator är alldeles för brant. Vi jobbar på att hitta en lösning, liksom vad gäller belysning, det ska bli lättare att läsa i Psalmboken. Men en sak är bra redan nu: det finns en ljudslinga. Sätt hörapparaten på T så hör du. Se också sista sidan om Kyrktaxi. Ingen ska vara förhindrad att komma till kyrkan, alla ska känna sig välkomna.

Bänkarna vi flyttat bort kommer åter Första Advent fram till Trettondag jul. Under juletiden har vi behov av alla bänkar, och det finns flera särskilda barnvänliga gudstjänster.

Lasse Svensson
Kyrkoherde

PS. Har du idéer eller synpunkter, hör av dej till mej. DS.
lasse.svensson@svenskakyrkan.se
tel 08 748 19 10

Foto: Åsa Källén-Lindh

Är du inte medlem? Fyll i blanketten och lämna in den på expeditionen! Du som återvänder från utlandet behöver anmäla ditt återinträde i Svenska kyrkan. Vi hjälper dig. Ring 748 19 00

Anmälan om inträde i Svenska kyrkan

Svenska kyrkan
SALTSJÖBADENS FÖRSAMLING

Efternamn och alla förnamn _____

Personnummer _____

Adress _____

Skicka anmälan till **Saltsjöbadens församling • Kyrkplan 2 • 133 34 Saltsjöbaden**
E-post **saltsjobaden.forsamling@svenskakyrkan.se**

Ted Harris

Prästen som tycker att kyrkan omyndigförklarar människor

TEXT & FOTO: ÅSA KÄLLÉN-LINDH

Om man vill beskriva Ted Harris på ett kort och ytligt sätt kan man säga följande: han är gråsprängt och har ett stort skägg. Han pratar svenska med svag engelsk brytning och är präst i svenska kyrkan i Adolf Fredriks församling sedan 22 år. Dessutom är han franciskan och teologie doktor och håller kurser, seminarier och workshops i andlighet och existentiella frågor. Och så har han en mycket vänlig utstrålning. Det sista visste jag inte innan jag träffade honom. Det andra hade jag läst, sett på bilder och lyssnat mig till i hans sommarprogram i radio. Där pratade han om den inre och den yttre resan i att vara människa. Det vill jag att han ska berätta mer om när jag träffar honom i hans arbetsrum på Holländargatan 16 denna gråkalla dag, den första i månaden september, när sommaren känns långt borta.

— Vad är det att vara människa? Det är inte i första hand att vara kristen. Kristendomen är ett historiskt fenomen som har funnits i 2000 år, men vi människor fanns långt, långt innan dess, säger Ted Harris. Att vara människa är mer grundläggande än att vara kristen, fortsätter han. Människans strävan är att förstå, skaffa sig kunskap. Men jag tror inte kunskap kan hjälpa oss att förstå hur vi ska behandla varandra, kunskapen är en del av det som behövs för att leva ett gott liv, men det måste till något mer. Då kom-

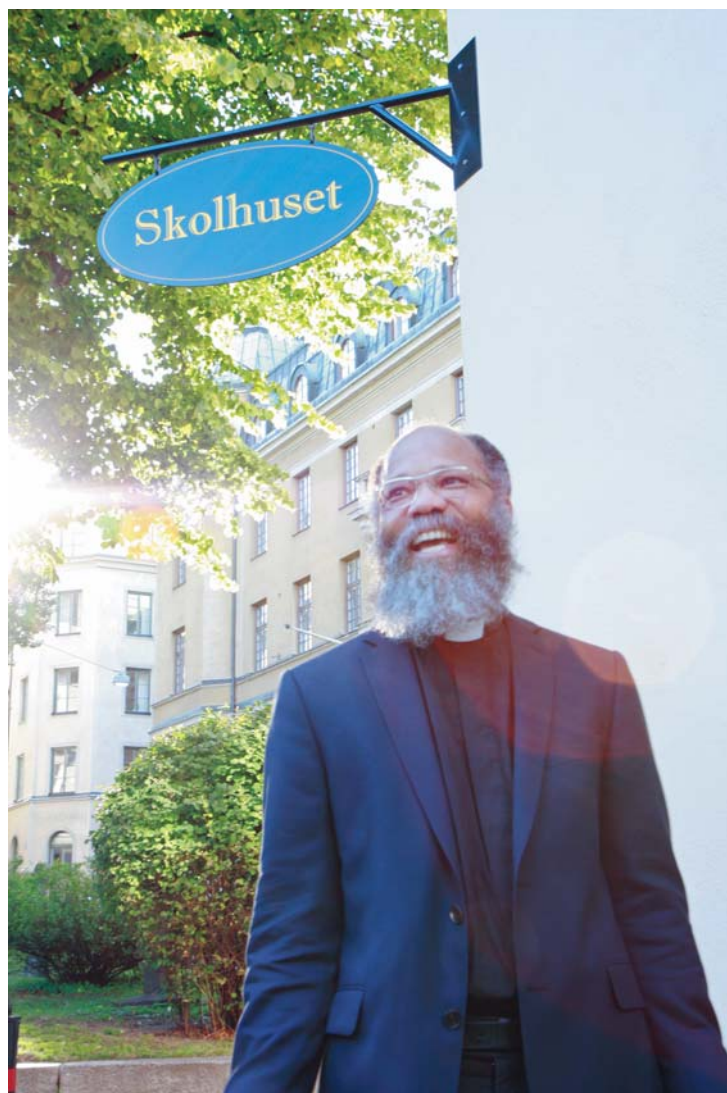
mer vi till ordet visdom eller insikt. Men hur når jag insikt? Där handlar det om en inre resa för att nå innerlighet. Om vetenskapen ger oss kunskap så kan innerligheten ge oss visdom eller insikt. Detta har inget med religion att göra. Jag vill förstå och ha insikt om vad det innebär att vara människa, inte bara vad det är att vara kristen. Om man delar upp livet på det viset så får man problem.

Men är inte det ett av kyrkans problem?

— Det är kyrkans största problem! Kyrkan tror att det inre livet handlar om att man ska leva som en kristen, men det begränsar det mänskliga. Det mänskliga är mycket, mycket större än det kristna.

Men du är ju en del i det kristna systemet.

— Jo, men jag försöker tänka, vad är dei i det kristna som finns i andra religioner och åskådningar, och i mitt sommarprogram talade jag om smultronställen. Tillit är ett sådant smultronställe. Du kan inte ha ett samhälle utan tillit, det funkar inte i det långa loppet. Generositet. Enkelhet. Vårt samhälle, vår civilisation kommer att falla sönder om vi fortsät-

ter att överkonsumera. Tid för eftertanke. Men detta hör inte ihop med religion, det hör ihop med att vara människa.

Tycker du att det är tillräckligt högt i tak för dig inom svenska kyrkan?

— Jag vill läsa en text ur gamla testamentet som jag brukar citera, apropå att vara människa. Den är från profeten Mika: "Människa, du har fått veta vad det goda är. Det enda Herren begär av dig är att du gör det rätta, lever i kärlek och troget håller dig till din gud." Därefter läser Ted ännu ett citat, denna gång ur Johannesevangeliet: "Jag har kommit för att ge liv och liv i överflöd."

— Då behövs bara en fråga, säger Ted: Vad är det som får människor att växa? Det är den frågan kyrkan ska försöka besvara och ingen annan fråga. Och det är den frågan jag försöker besvara.

Och vad blir ditt svar?

— Ja, som jag sa, de här smultronställen, tillit, generositet, enkelhet, stillhet, tid för eftertanke. Tar du bort de sakerna från en

människas liv så blir det ett fattigt liv.

Hur ser din gud ut?

— Ordet gud är ett problematiskt ord. Jag tror att tillvaron, verkligheten, livet, har en riktning. Pilen pekar åt ett visst håll. Jag tror inte att universum är en slump, tillvaron har en tydlig riktning och ordet gud försöker fånga upp den här riktningen. Jag tror att det vi kallar gud är bortom allt. Det finns inget språk för gud, det skulle förminska gud. Och då är jag inte beredd att säga något om gud. Vi kan inte fånga gud. När jag talar om gud talar jag istället om tillvarons riktning som är en riktning mot godhet och kärlek.

Hur ser du på bibeln?

— Det finns de som tror att det som står i bibeln är en historiskt beskrivning. Själv har jag problem med det. Bibelberättelserna är ett försök för oss människor att greppa vår existens. Det här mänskliga livet är inte enkelt, det är komplicerat. Men jag tror inte att bibeln försöker beskriva historiska processer. Jag tror inte att den som skrev Första Mosebok gjorde historiska beskrivningar utan försökte säga att tillvaron har en riktning, processen är på väg åt ett bestämt håll. Men inte att gud skapade himlen och jorden och vattnet och ljuset. Det funkar inte! Det går inte, säger Ted och skrattar.

Vad får du i den kyrkliga miljön och kontexten?

— Jag har en god vän som säger att den inre resan handlar om fyra saker. Disciplin. Jag behöver regelbundet öva mig i riterna som är en del av vår kultur, stänga av, för kroppen och hjärnan behöver vila. Det skapar utrymme för den inre resan. Sedan talar han om näring, det behövs ett innehåll. Men det som har hänt är att många av våra riter har tappat sitt innehåll. Det behövs också gemenskap. Vi är sociala varelser och behöver gemenskap. Och så behöver vi en vägvisare, en mentor, en coach. Det här är varför jag är i kyrkan. Kyrkan ska vara en plats för detta. Tyvärr har vi tappat det. Jag menar att svenska kyrkan har tappat de här bitarna, t ex gemenskapen. Vi människor är ofta väldigt självcentrerade. Jesus illustrerade detta redan för 2000 år sedan med berättelsen om den barmhärtige samariten. Det var inte konstigt att han valde en präst och en diakon som sprang förbi den person som behövde hjälp. De av alla borde ha stannat och hjälpt till. Men det var någon

helt annan som man inte hade förväntat sig skulle gå ned på knä och hjälpa.

Du har sagt: "Jag går inte igång på predikningar." Är det dina egna eller andras?

— Mina egna också. Jag nämnde den här texten ifrån profeten Mika, men jag är egentligen inte intresserad av vad som hände i Palestina för 2000 år sedan. Jag vill veta vad som händer nu. Jag är intresserad av vad som händer i Pakistan idag, i Mellanöstern, vad som händer med gruvarbetarna i Chile. Hur mår de? Det är jag intresserad av.

Men vad pratar du om i dina predikningar då?

— Jag försöker ta upp det aktuella. Jag lyfter fram den inre resan.

Vad får du för reaktioner?

— Som du vet, inom kyrkan så är det ganska tyst. En präst i predikstolen under 10-15 minuter... man får ingen respons.

Skulle du vilja ha det?

— Jag skulle vilja ha ett samtal.

Och då har du skapat det här Skolhuset för samtal. Vilka är det som kommer dit?

— Det är mest kvinnor, 40-60 år, medelklass, som har de basala behoven tillfredsställda, barnen har flyttat hemifrån och plötsligt så sitter man där i soffan bredvid sin man och frågar sig: Var det här allt? Där har jag kurser i Kierkegaardsfilosofi och kristen andlighet.

Vad är det hos Kierkegaard som du gillar?

— Jag blev förälskad i hans tankar för nästan 40 år sedan. Kierkegaard talar om att det är du som formar ditt liv, och jag behövde höra det då. Ok, jag hade mina föräldrar och mitt sociala sammanhang, men jag tilltalades av tanken att jag inte är utlämnad till människors tillfälliga tyckande. Vad tycker jag? Kierkegaard säger, visst kan du lyssna till andra, men till slut måste du själv fatta ett beslut.

Hur får man folk delaktiga i gudstjänstlivet?

— Jag tror inte folk förstår varför de ska delta i en gudstjänst. Gudstjänsten är ett verktyg som ska hjälpa människor att växa. Jag kan ta ett exempel: Du bor i ett fattigt land, du ska gå till brunnen för att hämta vatten i en hink. Men när du kommer hem så är hinken tom för det var en massa hål i botten på hinken. Var är vattnet? Jag tror att det finns en massa hål i gudstjänsten. Det är tomt. Jag tror det hör ihop med att gudstjänst-

språket är föråldrat och att inte människor idag känner igen sig i det. Kyrkan tror att människor känner igen sig i språket men det gör de inte. Adam och Eva... Syndafallet... Den hopplösa bilden av att Gud ser ned på den stackars människan och skickar sin son för att rädda henne. Det är inget språk som bejakar människors inneboende kapacitet för kärlek och godhet. Språket är en barriär. När dina barn döptes, tror du att de var syndfulla då? Nej, men vi säger det varje gång det är ett dop: Fattiga, syndiga, eländiga kryp. Det går inte! Det måste ha bärkraft!

Hur ska man laga hinken?

— Jag personligen tror inte på gudstjänsten. Jag tror inte att den moderna människan vill bli matad som en fågelunge av en präst. Har kyrkan inte förstått detta, då är det kört! Vi behöver samtal och dialog som vuxna ansvariga, kreativa människor. Kyrkan omyndigförklarar människor.

Vilka tre saker skulle du vilja satsa på inom svenska kyrkan?

— Jag skulle satsa på unga familjer. De som är under 40 år idag har inte fått morgonbön i skolan. Så vi får snart en befolkning, som har noll koll på det religiösa språket. Men kyrkan har inte förstått det här och kommer att bli helt tagen på sängen när våra barn växer upp. Det andra är att inse att kampen i det globala samhället handlar inte om svenska kyrkan, katolska kyrkan eller islam. Det handlar om det mänskliga, vad det innebär att vara människa. Det gäller att hitta gemensamma kvaliteter. Det tredje är att man aktivt försöker integrera venskap, innerlighet och andlighet. De tre sakerna behöver vi för att rädda oss själva som individer, vår kultur och hela mänskligheten. ■

Skulle jag önska mig något så skulle jag inte önska mig rikedom eller makt utan möjlighetens lidelse, det öga som evigt ungt och evigt brinnande överallt ser möjligheten.

SÖREN KIERKEGAARD

SÖREN KIERKEGAARD, DANSK FILOSOF, TEOLOG OCH FÖRFATTARE, ANSES SOM EN AV GRUNDARNA TILL EXISTENTIALISMEN.

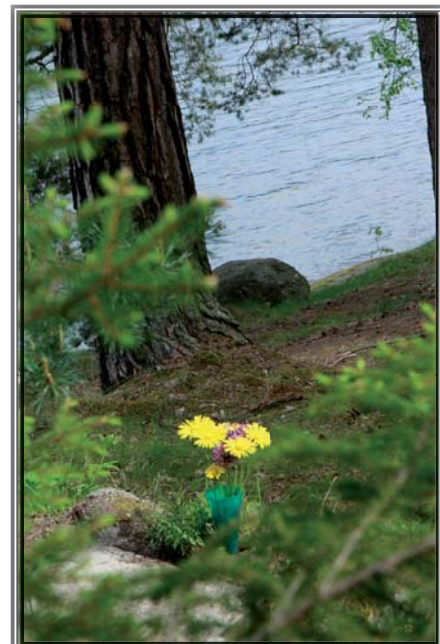
Reser du bort?

Åker du bort över Allhelgona kan du delta i ljusandakten inför helgen fredag 5 november kl 16.00 i Skogsö kapell.

Befinner du dig utomlands kan du ändå besöka Svenska kyrkan, som finns på många håll i världen.

www.svenskakyrkan.se

Skogsö blir ännu vackrare

Skogsö kyrkogård, en av Sveriges vackraste, är värd all vår respekt och omsorg. De senaste åren har vi gjort flera rejäla satsningar; ny handikappanpassad entré, bättre belysning och fler räcken på kyrkogården, nya vattenposter, nya stolar inne i kapellet, ett nytt samlingsrum i kapellkällaren med handikappanpassad toalett.

Den nya uteplatsen vid kapellet med kyrklabyrinten är mycket uppskattad och används vid såväl gudstjänster som dop och begravningar.

Nu rustar vi "barnlunden", som möjliggjorts genom en donation. Lagom till Allhelgona kan du där se en ny springbrunn; vattnet som rinner över stenen, livet som går vidare. En plats där du kan sitta ner på bänken, vila och reflektera.

Mer behöver göras utöver det dagliga arbetet med att hålla jämn kamp mot ogräset på gångar och slyet i de vilda områdena. Det som samtidigt gör Skogsö till en riktig skogskyrkogård. I framtiden hoppas vi på en asklund, efterfrågad av flera.

Har du idéer eller synpunkter, vänd dej till våra vaktmästare eller till kyrkogårdsrådet.

Kyrkogårdsrådet kan du nå genom Micke Jakobsson tel 748 19 20 micke.jakobsson@svenskakyrkan.se Lena Ljungars tel 070 342 93 76 e-post: saltislena@telia.com

Länsstyrelsens ombud är Hans-Ivar Swärd som finns på Nacka kommun.

Johannes Brahms

Ein Deutsches Requiem

Lördag 6 november kl 18.00
Uppenbarelskyrkan

Medverkande:

Saltsjöbadens kammarkör, kyrkokör och

Gustavsbergs kammarkör

Stockholms Akademiska Orkester

Solister: Ulrika Mjörndal och Björn Paulson

Instudering: Björn Paulson, Katja Själander, Stefan Själander

Dirigent: Stefan Själander

**Biljetter: 150:- hos Thelanders Optik i Saltsjöbadens Centrum
Ev. överblivna biljetter säljes i kyrkan 1 tim före konsert**